

at disse Grundlovsforandringer træde i Kraft; der kunde dog ellers muligviis senere hen udlædes Gæt eller Andet af saadanne Ord. Langt mere Bægt maa jeg imidlertid lægge paa en anden Omstændighed, der er en Folge af at vedtage den ærede Rigsdagsmands Forslag. Tidligere har man stillet Sagen saaledes, at Rigsdagens Samtykke skulde udfordres som Betingelse for, at disse Forandringer traadte i Kraft; her er det blevet ombyttet med, at det skulde skee ved Lov. Denne Forandring har forsaavidt den Fordeel, at den hele omstændeligere Forhandling, som er foreskrevet for Lovforslag, saaledes vil komme Rigsdagens Beslutning i saa Henseende tilgode; men det forekommer mig, at man tillige ved at forandre Udtrykket „Samtykke“ til „Lov“ aabner Døren for, at det vil kunne skee ved en provisorisk Lov. Naar der staaer, at det kan skee ved Lov, saa skjønner jeg ikke rettere, end at det ialtsald kan være tvivlsomt, om ikke saa Regjeringen kunde gjøre det ved en provisorisk Lov. (Nei! Nei!) Ja, de ærede Herrer sige nei dertil; jeg tilstaaer, at jeg vel ikke troer, at det burde gjøres; men, naar man seer hen til, hvorledes dog Ordet kan fortolkes, naar man seer hen til, hvorledes Folk, naar de blot faae et Støttepunkt, da kunne bruge det og derpaa begrunde deres Forlangende, saa forekommer det mig, at der dog vilde kunne tilvejebringes et ikke lidet Skin for en Retfærdiggjørelse af at lade denne Forandring træde i Kraft ved en provisorisk Lov. Vi have jo seet, hvorledes Forholdene have udviklet sig, hvilke Udtalelser der have fundet Sted, og der er Ingen, der kan tvivle paa, at disse Udtalelser ville faae større Styrke, dersom ikke Ministeriet ved en tidligere Fortolkning havde bundet sig selv og alle kommende Ministerier. Men, som sagt, det er denne Mulighed for at give Fællesforfatningen ved en provisorisk Lov, som hos mig vækker ikke lidet Betænkelse, ja, selv om Regjeringen skulde sige, at den ikke opfatter Sagen saaledes, at den skulde have en saadan Bemyndigelse, saa er man jo derfor virkelig ikke saa sikker paa, hvilke forandrede Anskuelse det samme Ministerium eller hvilke Anskuelse et andet Ministerium vilde komme

til i saa Henseende. Denne Betænkelse faaer desuden ikke lidet Bægt for mig, naar jeg overveier de — jeg tilstaaer det — for mig noget dunkle og forvirrede Anskuelse, som den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgfreds (Tscherning) her offentlig gjentagne Gange har udtalt, Udtalelser, som for Exempel, „at det Rette vilde være at promulgere Fællesforfatningen, inden vi gave vort Samtykke til de af Fællesforfatningen nødvendigviis flydende Forandringer i Grundloven.“ Jeg skal nu ikke her gaae ind paa at undersøge, hvorledes det overhovedet, naar man gaaer frem paa lovlig Maade, skulde være muligt at promulgere Fællesforfatningen og dog ved Siden deraf lade Grundloven blive bestaaende, men jeg nægter ikke, at det forekommer mig, at den saaledes udtalte Tanke faaer en mere practisk Stikkelse derved, at man paa den Maade, som nu af samme ærede Rigsdagsmand foreslaaet, giver Regjeringen et Middell ihænde, hvorved den kan realisere denne Idee med et vist Skin af Lovlighed, nemlig giennem en provisorisk Lov. Det er denne fra hans egne tidligere uforbeholdent udtalte Anskuelse hentede store Betænkelse, som jeg har med Hensyn til det Forslag, der er stillet af den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgfreds. Men naturligviis har jeg desforuden den samme Betænkelse ved dette Forslag, som jeg har med Hensyn til Regjeringens, nemlig at det ikke forudsætter, at Forsamlingen idetmindste skal være bekjendt med Fællesforfatningen, inden den gaaer ind paa at vedtage Forandringer i Grundloven. Det er her om den egentlige store Meningssforskjellighed mellem Forsamlingen og Regjeringen har dreiet sig. Regjeringen har benægtet vor Ret til at opstille en saadan Betingelse som den, at kjende Fællesforfatningen, og vi fra vor Side have derimod sagt, at vi ikke kunne forsvare for os selv, for vore Vælgere, for hele Folket, at aabne nogensohmest Mulighed for den Tanke hos Regjeringen, at Forandringer i Grundloven definitivt skulle kunne vedtages, uden at vi endog blot kjendte Fællesforfatningen. Det er